

Publikacija

Subvencije za ulaganja u automatizaciju postojećih kapaciteta i inovaciju

1. Uvod

Poštovani čitaoci,

Već skoro deset godina naš konsultantski tim se svakodnevno trudi da olakša svojim klijentima, multinacionalnim i domaćim kompanijama, prilagođavanje često vrlo izazovnom srpskom tržištu i nacionalnom regulatornom okruženju. Jedan od ključnih izazova sa kojima se kompanije u Srbiji susreću je pribavljanje finansijskih sredstava za postojeće i nove investicije. Istovremeno, prema podacima Narodne banke Srbije, bankarski sektor upravlja aktivom koja čini preko 90% finansijskog tržišta. To znači da kompanije imaju vrlo sužen izbor opcija za finansiranje, naročito ukoliko nisu u mogućnosti da odgovore na rigorozne zahteve komercijalnih banaka.

Sagledavajući potrebe privatnog realnog sektora u Srbiji, u kontinuitetu pripremamo tekstove o povoljnim izvorima finansiranja koji su na raspolaganju srpskim privrednim društvima. Tekstovi su prvenstveno namenjeni preduzetnim ljudima i kompanijama koji su u potrazi za izvorima finansiranja tekućih i novih projekata i poduhvata.

U ovom tekstu ćemo se baviti novom vrstom subvencija koje je Vlada Republike Srbije namenila investitorima: subvencijama za direktna ulaganja u automatizaciju postojećih kapaciteta i inovaciju.

Tekst je pripremljen na bazi trenutno dostupnih javnih informacija i trenutno važeće regulative. Koncipiran je na način da pruža opšte informacije o raspoloživim opcijama za finansiranje i ne predstavlja uslugu profesionalnog savetovanja. Ukoliko planirate nove poslovne poduhvate i neophodna su Vam povoljna finansijska sredstva, možete se obratiti našem konsultantskom timu za usluge podrške.

2. Subvencije za direktna ulaganja u automatizaciju postojećih kapaciteta i inovaciju

2.1. Koji su ključni izvori prava?

Subvencije koje su predmet ove publikacije su regulisane uredbom Vlade Republike Srbije pod nazivom **Uredba o određivanju kriterijuma za dodelu podsticaja radi privlačenja direktnih ulaganja u automatizaciju postojećih kapaciteta i inovaciju ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 18/2022)** (u nastavku: Uredba), na osnovu koje investitori Ministarstvu privrede podnose biznis plan sa detaljima projekta za koji žele da dobiju subvencije, kao i ostalu neophodnu dokumentaciju.

2.2. Da li se subvencije dodeljuju samo stranim investitorima?

Prema Uredbi, investitor može biti domaće ili strano privredno društvo (domaće privredno društvo je privredno društvo registrovano u Srbiji u srpskom APR-u, strano privredno društvo je privredno društvo registrovano u drugoj zemlji). Dakle, da li je investitor u domaćem ili inostranom privatnom vlasništvu nije značajno pitanje sa aspekta Uredbe. Ukoliko je investitor strano privredno društvo, neophodno je da osnuje zavisno privredno društvo u Srbiji kako bi izvelo projekat (korisnik sredstava).

Korisnik sredstava može biti:

- » Privredno društvo sa sedištem u Republici Srbiji koje obavlja prerađivačku delatnost povezanu sa investicionim projektom najmanje dve godine
- » Novoosnovano privredno društvo sa sedištem u Republici Srbiji, ako investitor posredno ili neposredno obavlja prerađivačku delatnost povezanu sa investicionim projektom najmanje dve godine

2.3. Za ulaganja u kojim sektorima se mogu dodeliti subvencije?

Podsticaji se mogu dobiti za ulaganja u industrijskim oblastima sa visokom dodatom vrednošću, u cilju automatizacije postojećih kapaciteta i/ili inovacije.

Industrijske oblasti sa visokom dodatom vrednošću obuhvataju sledeće industrijske oblasti:

- » Proizvodnju hemikalija i hemijskih proizvoda
- » Proizvodnju osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata
- » Proizvodnju električne opreme
- » Proizvodnju računara, elektronskih i optičkih proizvoda
- » Proizvodnju nepomenutih mašina i nepomenute opreme
- » Proizvodnju motornih vozila, prikolica i poluprikolica
- » Proizvodnju ostalih saobraćajnih sredstava
- » Proizvodnju proizvoda od gume i plastike

Automatizacija se u Uredbi definiše kao ulaganje u materijalna i nematerijalna sredstva u cilju unapređenja efikasnosti proizvodnog procesa i povećanja produktivnosti.

Inovacija se u Uredbi definiše kao uvođenje novog ili značajno poboljšanog proizvoda za investitora/korisnika sredstva.

2.4. Da li se investicija može realizovati u bilo kojoj opštini u Srbiji?

Investicija se može realizovati bilo gde na teritoriji Republike Srbije.

2.5. Koji investitori ne mogu konkurisati za subvencije?

Uredba **ne dozvoljava** konkurisanje za subvencije sledećim investitorima:

- » Investitorima u finansijskim teškoćama
- » Investitorima koji imaju dospele, a neizmirene obaveze po osnovu poreza u Republici Srbiji
- » Investitorima koji su u obavezi povraćaja nedozvoljene državne pomoći
- » Investitorima kojima je bio raskinut Ugovor o dodeli sredstava podsticaja, osim u slučaju sporazumnog raskida ugovora

2.6. Koji investitori mogu konkurisati za subvencije?

Subvencije se mogu dodeliti investitorima koji ispunjavaju sledeće kriterijume:

- » Investitorima koji su registrovani u Agenciji za privredne registre. Ukoliko je investitor inostrano privredno društvo, treba da osnuje zavisno privredno društvo u Srbiji za potrebe realizacije projekta
- » Investitorima nad kojima nije pokrenut prethodni stečajni postupak, reorganizacija, stečaj ili likvidacija
- » Investitorima kojima nisu dodeljena sredstva za iste namene (za potrebe istog investicionog projekta)

Prilikom prijave za subvencije, investitor utvrđuje svoju veličinu. Investitor može biti mali, srednji ili veliki:

- » Mali investitor: manje od 50 zaposlenih i godišnji prihodi/bilans stanja manji od 10 miliona EUR
- » Srednji investitor: između 50 i 250 zaposlenih i godišnji prihodi manji od 50 miliona EUR ili godišnji bilans stanja manji od 43 miliona EUR
- » Veliki investitor: preko 250 zaposlenih i godišnji prihodi preko 50 miliona EUR ili godišnji bilans stanja veći od 43 miliona EUR

Napominjemo da ukoliko investitor posluje unutar grupe povezanih pravnih lica veličina se utvrđuje na osnovu pokazatelja na konsolidovanom nivou.

Uslovi za sticanje subvencija su povoljniji za manje investitore, o čemu će biti više reči u nastavku publikacije.

2.7. Za kakve investicije se odobravaju subvencije?

Subvencije se odobravaju za direktne investicije (ulaganja u materijalna i nematerijalna osnovna sredstva kao što su nepokretnosti, proizvodna oprema, licence, patenti, softveri itd.; pod određenim uslovima se mogu priznati i troškovi zakupa zemljišta i zgrada i zakup u obliku finansijskog lizinga). Naime, investitor za potrebe projekta utvrđuje iznos opravdanih troškova, a subvencije se odobravaju u procentu od opravdanih troškova.

Imovina koja je predmet ulaganja mora da bude nova, izuzev zemljišta i zgrada.

Opravdani troškovi ulaganja u nematerijalna osnovna sredstva se priznaju u visini od 50% vrednosti ulaganja za velike investitore, a u visini od 100% vrednosti ulaganja za male i srednje investitore.

Troškovi nabavke putničkih vozila i transportnih sredstava se ne priznaju za dodelu subvencija.

Opravdani troškovi ulaganja velikog investitora u cilju bitne promene u proizvodnom procesu moraju biti veći od troškova amortizacije u prethodne tri fiskalne godine za imovinu koja je povezana sa delatnošću koja se modernizuje.

Neophodno je istaći da se za potrebe subvencije opravdavaju samo ulaganja u materijalna i nematerijalna sredstva nastala nakon podnošenja prijave za dodelu sredstava. Dakle, u biznis planu investitor prikazuje samo one investicije koje će nastati u budućnosti, nije moguće konkurisati za subvencije po osnovu ranijih ulaganja.

Rok za realizaciju investicionog projekta i zapošljavanje novih zaposlenih je do tri godine od dana podnošenja prijave za dodelu sredstava. Nakon zaključivanja Ugovora o dodeli sredstava podsticaja sa Ministarstvom privrede Republike Srbije, moguće je produženje roka do pet godina od dana podnošenja prijave za dodelu sredstava.

Sredstva se mogu dodeliti za realizaciju investicionih projekata za ulaganja radi automatizacije i/ili uvođenja inovativnosti čija je minimalna vrednost ulaganja u materijalna i nematerijalna sredstva 5.000.000 EUR.

2.8. Koliki iznos subvencija investitor može ostvariti?

Korisnicima sredstava kod ulaganja radi automatizacije odobravaju se sredstva u visini od 25% opravdanih troškova za ulaganja u materijalna i nematerijalna sredstva.

Postoji mogućnost odobravanja dodatnih sredstava u visini od 5% opravdanih troškova ulaganja u materijalna i nematerijalna sredstva, ukoliko su zadovoljena oba sledeća uslova:

- » Realizacijom investicionog projekta investitor/korisnik sredstava formira lanac snabdevanja, odnosno formira lanac proizvodnje finalnog proizvoda od strane više domaćih privrednih subjekata koji svi posluju u industrijskim oblastima sa visokom dodatnom vrednošću. Jednostavnijim rečima, investitor/korisnik bi trebalo da proizvodi finalni proizvod sa visokom dodatnom vrednošću, a da komponente nabavlja od domaćih proizvođača
- » Ako se realizacijom projekta proizvede novi finalni proizvod visokog stepena proizvodne kompleksnosti

Prethodno navedeni iznosi predstavljaju maksimalni nivo subvencija koje Ministarstvo privrede može investitoru odobriti. U praksi, Ministarstvo privrede obično ne odobrava maksimalne iznose sredstava investitorima.

2.9. Kakva je procedura konkurisanja za subvencije?

Investitor može RAS-u podneti pismo o namerama o planiranom projektu u propisanoj formi. Nakon pregleda pisma o namerama, RAS investitoru daje pravno neobavezujuće obaveštenje o mogućem nivou odobrenih subvencija. Nakon toga, investitor podnosi biznis plan i prateću dokumentaciju, na osnovu koje RAS vrši stručnu analizu projekta. Stručna analiza se podnosi Ministarstvu privrede Republike Srbije koje donosi odluku o nivou odobrenih subvencija. Procedura konkurisanja za subvencije se završava činom potpisivanja Ugovora o dodeli sredstava podsticaja između Ministarstva privrede Republike Srbije i investitora.

U našoj praksi, neophodno je oko 3 meseca da se pripremi celokupna dokumentacija za podnošenje prijave, a ceo postupak (od početka pripreme dokumentacije) do potpisivanja Ugovora sa Ministarstvom traje oko godinu dana.

2.10. Koje obaveze mora ispuniti investitor ukoliko mu se odobre subvencije?

Investitor koji sa Ministarstvom privrede Republike Srbije zaključi Ugovor o dodeli sredstava podsticaja obavezuje se da će održati investiciju u jedinici lokalne samouprave u periodu od najmanje pet godina nakon realizacije projekta, ukoliko je reč o velikom investitoru, odnosno u periodu od najmanje tri godine nakon realizacije projekta, ukoliko je reč o malom/srednjem investitoru

Ukoliko investitor ne ispuni gore navedene uslove, Ministarstvo privrede ima pravo da raskine Ugovor o dodeli sredstava podsticaja i naplati sredstva obezbeđenja (biće objašnjeno u nastavku).

2.11. Kako se isplaćuju subvencije odobrene investitoru?

Ugovorom o dodeli sredstava podsticaja se definiše isplata subvencija u nekoliko godišnjih rata. Investitor stiče pravo na dodelu rate nakon što za tu godinu ispuni uslove za ulaganja u osnovna i podnosi zahtev za isplatu subvencija Ministarstvu privrede Republike Srbije zajedno sa izveštajem ovlašćenog revizora (kojim se dokazuju da su izvršena neophodna ulaganja i zapošljavanja) i bankarskom garancijom koja garantuje povraćaj isplaćenih sredstava (ukoliko investitor ne ispuni obaveze predviđene Ugovorom o dodeli sredstava podsticaja).

3. Autori

Bojan Radojičić
Rukovodeći partner

Radno angažovanje: Bojan Radojičić je rukovodeći partner i direktor u WTS Porezi i Finansije d.o.o. Kao direktor kompanije odgovoran je za obezbeđenje usluga najvišeg kvaliteta koje kreiraju dodatnu vrednost i sigurnost za klijente. Zadužen je za rukovođenje najkompleksnijim projektima iz oblasti poreskog i finansijskog konsaltinga, kao i za kooperaciju sa ostalim WTS firmama širom sveta. Zajedno sa ostalim članovima tima kojim rukovodi, Bojan Radojičić je zaslužan za poverenje velikih korporativnih sistema, koji su odabrali WTS za svog savetnika. Iza sebe ima više od 200 projekata u oblasti finansijskog konsaltinga, poreskih i due diligence analiza, transfernih cena

Obrazovanje i edukacija: Master ekonomista, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija, Specijalističke studije za transferne cene na Pravnom fakultetu, Univerzitet u Beogradu. Profesionalno usavršavanje pre svega stiže kroz aktivno učešće u međunarodnim poreskim i finansijskim konferencijama u vodećim svetskim zemljama.

Srećko Ćosović
Menadžer – Finansijsko savetovanje
i transferne cene

Radno angažovanje: Srećko Ćosović je menadžer u WTS Porezi i Finansije d.o.o. Zadužen je za savetovanje stranih investitora u pogledu investicija, analize finansijskih i poreskih efekata prekograničnih i interkompanijskih transakcija, pripreme biznis planova, procene vrednosti kompanija, dobijanja državnih subvencija i povoljnih izvora finansiranja od strane državnih institucija, kao i merdžera i akvizicija. Takođe, angažovan je na polju konsaltinga u oblasti međunarodnog oporezivanja i oporezivanja stalnih poslovnih jedinica.

Obrazovanje i edukacija: Master ekonomista, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija - smer: Strategijski finansijski menadžment. Kontinuirano profesionalno usavršavanje stiže kroz aktivno učešće na međunarodnim poreskim i finansijskim konferencijama.

4. O WTS Srbija

WTS Porezi i Finansije d.o.o. je kompanija za finansijsko savetovanje osnovana u januaru 2009. godine, pod nazivom ADM Solutions d.o.o. Mi smo članica WTS Global, nemačke mreže nezavisnih konsultantskih firmi iz preko 100 zemalja sveta. Naš portfolio usluga se odnosi na poresko savetovanje, finansijsko savetovanje, računovodstvo, poslovno i pravno savetovanje i edukaciju iz oblasti poreza i finansija.

Proaktivnim pristupom nudimo usluge koje kreiraju vrednost za naše klijente. Obezbeđujemo efikasno finansijsko upravljanje kroz poreska rešenja, optimizaciju troškova, umanjenja rizika i poboljšanje ključnih parametara poslovanja. Kao član WTS-a, u saradnji sa partnerskim firmama širom sveta, u mogućnosti smo da steknemo i prenesemo globalna znanja na naše tržište. S druge strane, ostajemo fokusirani na stvarne lokalne potrebe naših klijenata. Na taj način stvaramo novu dodatnu vrednost za postojeće i buduće klijente.